

UNISERV

CHIANG MAI UNIVERSITY

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนงานของสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. หลักการและเหตุผล

สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนงานของสำนักบริการวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ขององค์กรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกำกับดูแลองค์กรที่ดี และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสังกัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ อันจะเป็นการเสริมสร้าง ภาพลักษณ์การเป็นองค์กรภายใต้การบริหารจัดการของสถาบันการศึกษา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนงานจากการดำเนินงานตามภารกิจของส่วนงาน เป็นการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านทุจริตที่หากเกิดขึ้นแล้วอาจมีผลกระทบเชิงลบกับสำนักบริการวิชาการ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณตามองค์ประกอบด้านข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ รวมถึงการกำหนดมาตรการกิจกรรมแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณของส่วนงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป และเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนเจตจำนงและนโยบายการบริหารงานด้วยความสุจริต เพื่อเป็นการกำกับ ดูแลองค์กรที่ดีของสำนักบริการวิชาการต่อไป

สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption) ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนและการพัฒนาคุณธรรม สร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนงาน จากการดำเนินงานตามภารกิจของส่วนงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการในการประเมินการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) ข้อ O21 เพื่อป้องกันความเสี่ยง “ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ”

2. กระบวนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนงานของสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สำนักบริการวิชาการ ได้รวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการทุจริต เพื่อนำมา กำหนดประเด็นความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดทำมาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยงของส่วนงาน โดยกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

2.1 ประเภทความเสี่ยง: ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

2.2 เหตุการณ์ความเสี่ยง: กระบวนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน / รวบรวม เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงิน ตามค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของ สำนักบริการวิชาการ	1. การปลอมแปลงเอกสารหรือสร้างหลักฐานเท็จ เพื่อเบิกจ่าย เงินเกินจริง
	2. การเรียกรับสินบนจากผู้มีสิทธิรับเงิน เพื่อแลกกับการเร่งรัด การเบิกจ่ายที่รวดเร็วกว่าผู้มีสิทธิรับเงินรายอื่น

2.2.1 สาเหตุหลักจากปัจจัยความเสี่ยง

ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
1. บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติด้านการเบิกจ่ายงบประมาณและ บทลงโทษ	1. การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบ และ แนวปฏิบัติด้านการเงิน
2. การจัดทำเอกสารประกอบการเบิกจ่ายไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นปัจจุบัน	2. คู่สัญญาหรือผู้รับจ้างส่งเอกสารล่าช้าทำให้ กระบวนการตรวจสอบและดำเนินการเป็นไปด้วย ความเร่งรีบ
3. ผู้ปฏิบัติงานมีภาระงานจำนวนมาก ทำให้เกิด ข้อผิดพลาดในการตรวจสอบและดำเนินการ	

2.2.2 การกำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยง (KRI)

KRI1: จำนวนครั้งที่ตรวจพบการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบ

KRI	Risk Limit (เพดานความเสี่ยง)	
	Risk Appetite (ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้)	Risk Tolerance (ระดับความเบี่ยงเบนจากระดับที่ยอมรับได้)
1	$L \times I = 1 \times 5$	$L \times I = 1 \times 5$

2.2.3 เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณการวัดโอกาสเกิด (Likelihood)

ระดับคะแนน	ระดับการเกิดความเสี่ยง	โอกาสในการเกิดความเสี่ยง
5	สูงมาก	มีโอกาสมากกว่า 50 ครั้ง หรือบ่อยครั้ง หรืออาจเกิดขึ้นได้ภายในรอบสัปดาห์
4	สูง	มีโอกาสมากกว่า 30 ครั้ง หรือบางครั้ง หรืออาจเกิดขึ้นได้ภายในรอบเดือน
3	ปานกลาง	มีโอกาสมากกว่า 10 ครั้ง อาจเกิดขึ้นได้ภายในรอบปี
2	ต่ำ	มีโอกาสมากกว่า 1 ครั้ง อาจเกิดขึ้นได้แต่ยังไม่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นได้ภายในรอบหลายปี
1	ต่ำมาก	มีโอกาสน้อยกว่า 1 ครั้ง หรือเกิดขึ้นได้ยากแม้ในอนาคตในระยะยาว

2.2.4 เกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact)

ระดับคะแนน	ระดับความรุนแรง	ผลกระทบด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	ผลกระทบด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์องค์กร	
			I1 มีผลกระทบต่อ	I2 การถูกฟ้องร้องหรือร้องเรียน
5	สูงมาก	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 50 ครั้ง	เกิดความเสียหายด้านชื่อเสียงในระดับบุคคลและมหาวิทยาลัย	คดีขึ้นสู่ชั้นศาลและถูกตัดสินว่ากระทำความผิด
4	สูง	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 30 ครั้ง	เกิดความเสียหายด้านชื่อเสียงในระดับบุคคลและส่วนงาน	คดีขึ้นสู่ชั้นศาล
3	ปานกลาง	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 10 ครั้ง	เกิดความเสียหายด้านชื่อเสียงในระดับบุคคลและสำนักงานส่วนงาน	ปรากฏข่าว ออกสื่อ
2	ต่ำ	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 1 ครั้ง	เกิดความเสียหายด้านชื่อเสียงในระดับบุคคล	ถูกฟ้องร้อง/ร้องเรียนภายในมหาวิทยาลัย
1	ต่ำมาก	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ≤ 1 ครั้ง	ไม่มีการเสียชื่อเสียง	ถูกฟ้องร้อง/ร้องเรียนภายในส่วนงาน

2.2.5 กิจกรรม / มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

มาตรการควบคุมความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ (Data Owner)
1. จัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติการเบิกจ่ายงบประมาณ	งานการเงิน การคลังและพัสดุ
2. พัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน	งานการเงิน การคลังและพัสดุ
3. ใช้ Checklist ที่ระบุไว้ในกระบวนการตรวจสอบเอกสารก่อนเสนออนุมัติ	งานการเงิน การคลังและพัสดุ
4. ติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นรายเดือน/รายไตรมาส	งานการเงิน การคลังและพัสดุ
5. เพิ่มกระบวนการตรวจสอบภายในก่อนการเบิกจ่าย	งานการเงิน การคลังและพัสดุ
6. ส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศในการติดตามงาน	งานการเงิน การคลังและพัสดุ และฝ่าย IT
7. ประชุมติดตามและวิเคราะห์ปัญหาอย่างสม่ำเสมอ	งานการเงิน การคลังและพัสดุ

2.3 ตารางแสดงระดับความเสี่ยง

ประเมินระดับความเสี่ยง = ผลกระทบ (Impact) X โอกาสเกิด (Likelihood)

ผลกระทบ (I)	โอกาส (L)				
	1	2	3	4	5
5	5 (สูง)	10 (สูง)	15 (สูง)	20 (สูงมาก)	25 (สูงมาก)
4	4 (สูง)	8 (สูง)	12 (สูง)	16 (สูงมาก)	20 (สูงมาก)
3	3 (ปานกลาง)	6 (ปานกลาง)	9 (ปานกลาง)	12 (สูง)	15 (สูง)
2	2 (ต่ำมาก)	4 (ต่ำมาก)	6 (ต่ำ)	8 (ปานกลาง)	10 (ปานกลาง)
1	1 (ต่ำมาก)	2 (ต่ำมาก)	3 (ต่ำ)	4 (ต่ำ)	5 (ต่ำ)

2.4 ผู้รับผิดชอบประเด็นความเสี่ยงและมาตรการควบคุม (Risk Owner)

1. ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ
2. รองผู้อำนวยการ
3. เลขานุการสำนักบริการวิชาการ
4. คณะทำงาน

ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต : กระบวนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
1	การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน/รวบรวม เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินตามค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของสำนักบริการวิชาการ	1. การปลอมแปลงเอกสารหรือสร้างหลักฐานเท็จ เพื่อเบิกจ่ายเงินเกินจริง	1	5	5	สูง
		2. การเรียกรับสินบนจากผู้มีสิทธิรับเงิน เพื่อแลกกับการเร่งรัดการเบิกจ่ายที่รวดเร็วกว่าผู้มีสิทธิรับเงินรายอื่น	1	5	5	สูง

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
ชื่อกระบวนการ : ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ								
1	การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน /รวบรวม เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินตามค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของสำนักบริการวิชาการ	การปลอมแปลงเอกสารหรือสร้างหลักฐานเท็จ เพื่อเบิกจ่ายเงินเกินจริง	5	1. การแบ่งแยกหน้าที่งาน 2. สร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรตระหนักถึงความเสี่ยงและผลกระทบที่รุนแรงของการทุจริตในงาน 3. ผู้บริหารมีการสอบทานและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด 4. กำหนดช่องทางรับเรื่องร้องเรียน	1. แยกหน้าที่ผู้ขออนุมัติเบิกจ่าย ผู้ตรวจสอบเอกสาร ผู้อนุมัติการเบิกจ่ายอย่างชัดเจนเพื่อความโปร่งใส 2. จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ด้านความเสี่ยงและบทลงโทษจากความผิดเกี่ยวกับการทุจริตในการปฏิบัติงาน 3. หัวหน้าฝ่าย/งาน และผู้บริหาร ทำการตรวจสอบและสอบทานความถูกต้อง กำกับดูแลกระบวนการเบิกจ่ายเงินอย่างเคร่งครัด		ไม่ใช้ งบประมาณ	งานการเงิน การคลัง และ พัสดุ

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
					4. กำหนดให้มีช่องทางการรับเรื่อง ร้องเรียน กรณีมีผู้พบเบาะแส การทุจริต			
2		การเรียกรับสินบนจาก ผู้มีสิทธิรับเงิน เพื่อแลกกับ การเร่งรัดการเบิกจ่ายที่ รวดเร็วกว่าผู้มีสิทธิรับเงิน รายอื่น	5	1. จัดทำระบบตรวจสอบภายใน 2. ควบคุมแลกำกับดูแลบุคลากร ให้ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง อย่างเคร่งครัด 3. สร้างความรู้ความเข้าใจให้ บุคลากรตระหนักถึงความเสี่ยง และผลกระทบที่รุนแรงของการ ทุจริตในงาน 4. กำหนดช่องทางรับเรื่อง ร้องเรียน	1. แต่งตั้งคณะทำงานภายใน เพื่อ ตรวจสอบการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนที่กำหนด 2. จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ บุคลากร ด้านความเสี่ยงและ บทลงโทษจากความผิดเกี่ยวกับการ ทุจริตในการปฏิบัติงาน 3. กำหนดให้มีช่องทางการรับเรื่อง ร้องเรียน กรณีมีผู้พบเบาะแสการ ทุจริต		ไม่ใช้ งบประมาณ	งานการเงิน การคลัง และ พัสดุ

ลงชื่อ .....
 (นางสาวอรุณวรรณ รินเชื้อ)
 นักการเงินและบัญชี
 ผู้รายงาน

ลงชื่อ .....
 (ศาสตราจารย์ปฏิบัติ ดร.เศรษฐ์ สัมภัตตะกุล)
 ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ
 ผู้รับรองการรายงาน

หมายเหตุ : ให้ผู้บริหารสูงสุดของส่วนงานหรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน เป็นผู้รับรองรายงานและเผยแพร่ลงเว็บไซต์